

LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJA

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMAS

2009-09-01

Lietuvos metrologijos inspekcija (toliau – Inspekcija, LMI), vadovaudamasi LR korupcijos prevencijos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 57-2297) (toliau – Įstatymas), Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos LR Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 (Žin., 2002, Nr. 98-4339) (toliau – Tvarka), 7 punktu, atliko korupcijos tikimybės nustatymą Inspekcijoje. Tai atliko LMI viršininko 2007 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. 11V-38 (LMI viršininko 2009 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 11V-56 redakcija) „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudaryta darbo grupė, kurios pirmininkė – LMI viršininko pavaduotoja N. Bražunienė, pirmininkės pavaduotoja – LMI Matavimų ir tyrimų skyriaus viršininkė N. Maziliauskaitė, nariai: LMI Ūkio skyriaus viršininkas V. Narkūnas, LMI Kanceliarijos skyriaus viršininkė E. Tomašauskaitė, LMI Teisės ir personalo skyriaus viršininkė S. Vilimaitė, LMI Finansų skyriaus viršininkė L. Žukauskienė. Nustatant korupcijos tikimybę buvo atsižvelgta į Lietuvos Respublikos nacionalinę kovos su korupcija programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. IX-711 (Žin., 2002, Nr. 10-355; 2009 Nr. 60-2346), peržiūrėti Inspekcijos vidaus dokumentai, atlikta korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo kriterijų analizė.

Atliekant korupcijos tikimybės nustatymą vertinti duomenys nuo 2008 m. III ketv. pradžios iki 2009 m. II ketv. pabaigos. Analizuojant LMI veiklą ir esamą situaciją vadovautasi Tvarkos 6 punktu.

Įvertinta Inspekcijos veikla ir atliekamos teisinės metrologinės priežiūros bei su ja susijusios rinkos priežiūros teisinės metrologijos srityje funkcijos.

Vadovaudamasi LR metrologijos įstatymu (Žin., 1996, Nr. 74-1768; 2006, Nr. 77-2966) 15 straipsnio 1 dalimi bei 20 ir 21 straipsniais, šio įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais, Inspekcijos nuostatais, patvirtintais LR teisingumo ministro 2001 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 139 (Žin., 2001, Nr. 60-2157; 2002, Nr. 127-5756; 2006, Nr. 125-4773; 2009, Nr. 79-3315), Inspekcija vykdo teisinę metrologinę priežiūrą ir rinkos priežiūrą matavimo priemonių, kurios naudojamos šiose teisinio metrologinio reglamentavimo srityse:

- nustatant prekių, energijos, paslaugų kiekį ir vertę tiesioginio pardavimo sandoriuose tarp pirkėjo ir pardavėjo bei atsiskaitant už suteiktas paslaugas ir prekes, kai nuo jų kiekio matavimo priklauso kaina (LR ūkio, energetikos, aplinkos, susisiekimo ir žemės ūkio, kt. ministerijų reguliavimo sritims priklausantys ūkio subjektai);

- matavimams, kai nuo jų rezultatų priklauso baudos ar žalos atlyginimo dydis (matavimo priemonės, naudojamos LR aplinkos ministerijos, vidaus reikalų ministerijos, susisiekimo ministerijos reguliavimo sritims priklausančių ūkio subjektų: greičio matuokliai, alkotesteriai, matavimo ruletės, dujų analizatoriai, tachografai ir kt.);

- sveikatos apsaugos, veterinarijos, aplinkosaugos ir darbų saugos srityse (matavimo priemonės, naudojamos LR sveikatos apsaugos ministerijos reguliavimo sritims priklausančių ūkio subjektų – gydymo ir sanatorinėse įstaigose, vaistų gamyboje; Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai priklausančiose laboratorijose, pasienio kontrolės punktuose, vet. vaistinėse ir t. t.; matavimo priemonės, naudojamos LR aplinkos ministerijos reguliavimo sritims priklausančių ūkio subjektų – Lietuvos radiacijos automatinės dozimetrinės informacijos sistemos (RADIS) stotyse ir postuose, regionų aplinkos apsaugos departamentuose, Aplinkos apsaugos agentūroje bei laboratorijose, turinčiose leidimus atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus, ekologinei būklei įvertinti, valstybės gamtos išteklių apskaitai, nutekamųjų vandenų valymo įrenginiuose apskaitai ir t. t.; LR ministerijų reguliavimo sritims priklausantys ūkio subjektai);

- banko, mokesčių, muitinės ir pašto operacijoms (LR finansų, susisiekimo, žemės ūkio, aplinkos, vidaus reikalų ministerijų reguliavimo sritims priklausantys ūkio subjektai);
- atliekant matavimus teisėsaugos ir valstybės valdymo ir kontrolės institucijų pavedimu. (Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė ir kt.).

Inspekcija teisėsaugos, kontrolės ir operatyvinės veiklos institucijų kvietimu (apskaitos kontrolės tikslais) atlieka valstybės rezervo naftos produktų kiekio, ūkio subjektų talpyklose esančių naftos bei konfiskuotų kontrabandinių šių ir kitų produktų kiekio matavimus; atlieka gamyklų etilo alkoholio tūrio ir alkoholinių gėrimų gatavos produkcijos, išpilstytos į butelius bei kitas pakuotes, apskaitos skaitiklių teisinę metrologinę priežiūrą, juos plombuoja.

Nuo 2006 m. spalio 30 d. įsigaliojusiu LR metrologijos įstatymo pakeitimo įstatymu (Žin., 2006, Nr. 77-2966), kuris naujai apibrėžė ir išplėtė Inspekcijos vykdomas teisinės metrologinės priežiūros ir su ja susijusios rinkos priežiūros funkcijas, ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais LMI pavesta vykdyti tiekiamų šalies rinkai neautomatinių svarstyklių, dujų skaitiklių ir tūrio perskaičiavimo įtaisų, šiluminės energijos, aktyvios elektros energijos, karšto ir šalto vandens skaitiklių, taksometrų, automatinių svarstyklių, išmetamųjų dujų analizatorių ir kitų matavimo priemonių bei matavimo sistemų, gaminamų, saugomų bei tiekiamų šalies rinkai fasuotų prekių ir matavimo indų rinkos priežiūrą, t. y. kontroliuoti jų atitiktį taikytinų ES naujojo požiūrio direktyvų (Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/22/EB dėl matavimo priemonių) nuostatų, perkeltų į nacionalinę teisę, įgyvendinimą: vykdant rinkos priežiūrą teisinės metrologijos srityje, pranešant Europos Komisijai ir kitų valstybių narių įgaliotoms institucijoms apie priemones, taikomas uždraudžiant naudoti ar tiekti rinkai matavimo priemones, fasuotas prekes ar matavimo indus, ir tokių sprendimų priežastis.

Be minėtų kontrolės funkcijų, Inspekcija, įgyvendindama 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/45/EB dėl fasuotų produktų vardinių kiekių nuostatas, perkeltas į Fasuočių produktų kiekio ir matavimo indų kontrolės techninį reglamentą (Žin., 2008, Nr. 106-4076), kuris įsigaliojo 2009 m. balandžio 11 d., vykdo prekių, kurios parduoti tiekiamos fasuotos ir kurių produkto kiekis yra nurodytas ant fasuotės arba etiketėse, kiekio kontrolę, fasuočių prekių ir matavimo indų rinkos priežiūrą. Taip pat vykdo prekių, kurios parduodant yra sveriamos, dozuojamos, matuojamos arba skaičiuojamos, kiekio kontrolę. Tai susiję su produkto kieko, taip pat ir esančio fasuotėse, bei matavimo indų tūrio teisinės metrologijos reikalavimų atitikties kontrole.

LR metrologijos įstatymu ir LR Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. 1103 „Dėl Gaminių bandinių paėmimo ir apmokėjimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 80-2792; 2006, Nr. 136-5175) Inspekcijos pareigūnams suteikta teisė paimti tyrimui matavimo priemones, fasuotas prekes ar matavimo indus teisinės metrologijos reikalavimų atitikčiai nustatyti. Tam įsteigtas LMI Matavimų ir tyrimų skyrius, kuris atlieka fasuočių produktų masės ir tūrio bandymus. Lietuvos nacionalinis akreditacijos biuras prie Aplinkos ministerijos pripažino, kad šis Matavimų ir tyrimų skyrius atitinka LST EN ISO/IEC 17025:2006 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“ reikalavimus, ir 2007 m. rugsėjo mėn. akreditavo jį fasuočių produktų masės ir tūrio bandymams atlikti bei nustatė akreditavimo sritį.

Akredituotas LMI Matavimų ir tyrimų skyrius kvalifikuotai ištiria fasuotus produktus, nustato, ar faktinis produkto kiekis atitinka vardinį produkto kiekį su leistinu nuokrypiu. Tirdamas šaldytus, konservuotus, tirštos konsistencijos, prisotintus angliarūgštės skysčius ir kt. fasuotus produktus, skyrius gali išardyti pakuotes, atšildyti užšaldytus produktus, nustatyti glazūros kiekį, įvertinti produkto drėgmę, tankį, taikyti kitas procedūras, naudodamas specialias stacionarias matavimo priemones.

Inspekcijai pavesta priimti tyrimų rezultatais pagrįstus sprendimus, uždraudžiant parduoti ar tiekti rinkai teisinės metrologijos reikalavimų neatitinkančius produktus ir informuoti Europos Komisiją ir kitas valstybių narių įgaliotas institucijas apie tokių sprendimų priežastis. Šias funkcijas atlikti Inspekcija gali vadovaudamasi nešališkais ir kvalifikuotais tyrimais.

Nuolat atliekami bendri patikrinimai su Valstybinės mokesčių, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir kitomis šalies kontrolės bei operatyvinės veiklos institucijomis, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos, savivaldybių atstovais. Patikrinimai atliekami degalinėse, etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų gamyklose, turgavietėse, taksi paslaugas teikiančiose įmonėse ir kt. Atliekant bendrus patikrinimus kontroliuojamas suskystintų naftos dujų kiekis dujų balionuose, matuojamas naftos produktų kiekis talpyklose, kontroliuojamas dozuojamų naftos produktų kiekis, tikrinami taksometrai taksi automobiliuose, tikrinamos ir plombuojamos gamyklų etilo alkoholio tūrio ir alkoholinių gėrimų gatavos produkcijos, išpilstytos į butelius ir kitas pakuotes, apskaitos priemonės ir kt.

LMI bendradarbiaudama su Valstybinės mokesčių inspekcijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Valstybinės energetikos inspekcijos, Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos, RAAD (regiono aplinkos apsaugos departamentų) agentūros, savivaldybių, policijos, kitų šalies kontrolės bei operatyvinės veiklos institucijų atstovais, atliko 228 patikrinimus geriamojo vandens tiekimo įmonėse, turgavietėse, lauko prekybos vietose, taksi paslaugas teikiančiose įmonėse, automobilių servisuose, suskystintų dujų pilstymo stotyje, degalų akciziniuose sandėliuose, kietojo kuro sandėliuose, degalinėse, alaus daryklose, spirito varykloje, alkoholinius gėrimus gaminančiose įmonėse ir kt. Nustatyti 78 (27,1 proc.) pažeidimai (daugiausia – degalinėse, turgavietėse, tikrinant lauko prekybą). Buvo matuojamas naftos produktų kiekis talpyklose, kontroliuojamas suskystintų naftos dujų kiekis dujų balionuose, degalinėse dozuojamų naftos produktų kiekis, įvairūs skaitikliai, svarstyklės, taksi automobiliuose įrengti taksometrai, tikrinamos ir plombuojamos gamyklų etilo alkoholio tūrio ir alkoholinių gėrimų gatavos produkcijos, išpilstytos į butelius bei kitas pakuotes, apskaitos priemonės ir kt.

Atlikti 56 patikrinimai kitose apskrityse vykdant inspektorių apsikaitimus ir nustatyta 16 (28,6 proc.) pažeidimų. Daugiausia – viešojo maitinimo įmonėse ir maisto prekių parduotuvėse. Nors patikrinimai kitose apskrityse atlikti keičiantis apskričių skyrių inspektoriams, nustatytų pažeidimų procentas artimas 2008 m. bendram Inspekcijos nustatytų pažeidimų lygiui (27,9 proc.).

Nuolat viešai teikiama informacija apie Inspekcijos funkcijas, priimtus sprendimus pagrindiniais Inspekcijos veiklos klausimais, teisinės metrologinės priežiūros rezultatus. Rengiami Inspekcijos pranešimai spaudai, visuomenė informuojama apie nuveiktus darbus, aktualias problemas, atskirų sprendimų motyvus, internetiniame Inspekcijos puslapyje skelbiamos naujienos, susijusios su administracijos ir teritorinių padalinių veikla. Kas pusmetį rengiami ir tvirtinami LMI ryšių su visuomene priemonių planai. Organizuojant viešuosius ryšius, ypatingas dėmesys skiriamas ne tik respublikinei, bet ir regioninei žiniasklaidai. Inspekcija plečia savo veiklą bendradarbiaudama su visuomeninėmis, vartotojų teises ginančiomis organizacijomis.

Pateikta 13 pranešimų žiniasklaidai; pasirodė 26 publikacijos spaudoje; 10 kartų LMI atstovai kalbinti radijo laidoje, 8 reportažai TV laidoje, kur supažindinta su teisinės metrologijos reikalavimais, atsakyta į žurnalistų inicijuotus klausimus.

Visose apskrityse organizuojami susitikimai su verslininkais ir vartotojais, bendradarbiaujama su verslo informacijos centrais, verslo inkubatoriais ir kt. pagalbos verslui organizacijomis; organizuojami susitikimai su valdžios institucijų vadovais ir atstovais. LMI surengė 36 susitikimus su verslininkais ir vartotojais, 7 susitikimus (2 tarptautinius) su valdžios institucijų vadovais ir atstovais, kur supažindinta su teisinės metrologijos reikalavimais.

Apie teisinės metrologijos reikalavimų laikymąsi apskrityse nuolat informuojamos (per minėtą laikotarpį pateikta 40 pranešimų) apskričių viršininkų administracijos.

2008 m. lapkritį pradėjo veikti nauja LMI svetainė, kurioje kas ketvirtį skelbiami Inspekcijos atliktų patikrinimų rezultatai. Įvesta skiltis, kur vartotojai elektroniniu būdu gali pranešti apie galimai netinkamai atliekamas Inspekcijos pareigūnų pareigas (patikrinimų kokybę, skundų tyrimus, aptarnavimą Inspekcijoje, inspektorių objektyvumą, kompetenciją ir pan.).

2007 m. įdiegta informacinė sistema (IS) „Teisinė metrologinė priežiūra“ (investicijų projektas – 400 tūkst. Lt). Jos tikslas – vykdyti pavestas kontrolės bei rinkos priežiūros funkcijas naudojant bendrą terpę, kurioje galima saugoti, apdoroti duomenis apie teisinę metrologinę priežiūrą ir su ja susijusius objektus, jais keistis Inspekcijos viduje tarp teisinę metrologinę priežiūrą vykdančių ir juos kontroliuojančių valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, bei užtikrinti galimybę prireikus automatizuotai duomenimis keistis ir su kitomis valstybės institucijomis ir įstaigomis. Informacinė sistema suteikia galimybę stebėti ir koordinuoti visą LMI pareigūnų atliekamų patikrinimų eigą, turėti operatyvius patikrinimų rezultatus, išnagrinėtų bylų duomenis.

LMI viršininko 2008 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 11V-44 patvirtintas LMI inspektorių veiklos išankstinės, lyginamosios ir grįžtamosios kontrolės tvarkos aprašas, kuris nustato inspektorių veiklos išankstinės, lyginamosios ir grįžtamosios kontrolės procedūras.

Inspekcijos teisinės metrologijos srityje tikrintinų verslo subjektų teisinės metrologinės priežiūros atrankos kriterijus ir patikrinimų periodiškumą reguliuoja Verslo subjektų veiklos teisinės metrologinės priežiūros atrankos taisyklės, patvirtintos LMI viršininko 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 11V-67. Jos parengtos vadovaujantis LR viešojo administravimo įstatymo 2, 5, 7, 8 straipsnių pakeitimo ir papildymo 9¹ ir 43 straipsniais įstatymu (Žin., 2008, Nr. 123-4657).

LMI viršininko 2009 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 11V-7 patvirtinta Pranešimo apie verslo subjekto veiklos planinį patikrinimą forma ir nustatyta verslo subjektų informavimo apie jų veiklos planinį patikrinimą tvarka.

Inspekcijoje siekiama sudaryti sąlygas priimti nešališkus sprendimus, mažinančius galimybes pasireikšti korupcijai. Viešinami LMI viešieji pirkimai, su pirkimo procesu susiję neslapti duomenys skelbiami internetiniame LMI puslapyje. Apskųstų Inspekcijos vykdytų viešųjų pirkimų nebuvo.

Įvertinę Inspekcijos atliekamas funkcijas, konstatuojame, kad ji vykdo fizinių ir juridinių asmenų kontrolę. Korupcijos tikimybę LMI inspektoriams atliekant kontrolės ir rinkos priežiūros funkcijas gali lemti šie veiksniai:

1. Daugelis kontroliuojamų sričių (naftos, dujų, pramonės, etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų gamybos, medicinos, prekybos ir kt.) yra strateginės, todėl šių juridinių asmenų atsakingi asmenys gali naudodamiesi savo tarnybine padėtimi daryti įtaką LMI pareigūnams priimant sprendimus patikrinimų metu.

2. Inspekcijos pareigūnai dažniausiai atlieka periodinius patikrinimus vienoje iš sričių (prekyboje, gamyboje, paslaugų sektoriuje ir t. t.). Šis veiksnys gali turėti įtakos atsirasti nuolatiniam ryšiams konkrečioje srityje tarp inspektoriaus ir tikrinamo juridinio asmens ar jo filialo atstovų, dėl to gali būti priimami šališki sprendimai (pvz., skiriama minimali bauda). Tačiau tam išvengti organizuojami patikrinimai atitinkamoje apskrityje kartu su kitų apskričių teritorinių padalinių inspektorais, analizuojami šių patikrinimų rezultatai; atliekama daug patikrinimų su teisėsaugos, kontrolės, operatyvinės veiklos ir kitų valstybės institucijų bei įstaigų atstovais.

3. Inspektorių savarankiškumas priimant sprendimus nesudaro didelės korupcijos tikimybės, kadangi patikrinimuose dažniausiai dalyvauja du inspektoriai, todėl daryti įtaką siekiant išvengti atsakomybės yra sudėtingiau. Be to, sprendimai dėl nuobaudų skyrimo priimami nevienašališkai ir juos priimant dalyvauja teritorinių padalinių viršininkai bei prasižengusiųjų ūkio subjektų atstovai, todėl korupcijos pasireiškimo tikimybė šiuo atveju sumažėja.

4. Inspekcijos pareigūnai, priimdami sprendimus uždrausti parduoti ar tiekti rinkai teisinės metrologijos reikalavimų neatitinkančius gaminius, vadovaujasi Matavimų ir tyrimų skyriaus, akredituoto pagal LST EN ISO/IEC 17025:2006 standarto reikalavimus, atliktais tyrimais ir bandymais. Todėl jų priimami sprendimai nešališki ir pagrįsti.

Įvertinus Inspekcijos veiklą, vadovaujantis Tvarkos 6 punktu, nustatytos veiklos sritys, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė. Iš Tvarkoje minėtų kriterijų Inspekcija atitinka:

1. 6.2 punkte numatytą kriterijų – „pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas“. Inspekcija vykdo teisinę metrologinę priežiūrą ir su ja susijusią rinkos priežiūrą teisinės metrologijos srityje, vadovaudamasi LR metrologijos įstatymu ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais.

2. iš dalies 6.5 punkte nurodytą kriterijų – „daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“, kadangi savarankiškus sprendimus dėl administracinių nuobaudų skyrimo priima tik inspektoriai, atlikę inspekcinis patikrinimus. Tačiau priimant sprendimus dėl nuobaudų skyrimo dalyvauja administracinė atsakomybėn traukiami asmenys, pažeidimus nustatę inspektoriai ir teritorinių padalinių viršininkai.

Vertinant LMI veiklą atsižvelgiant į kitus korupcijos tikimybės nustatymo kriterijus nustatyta:

- nėra padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų;
- Inspekcijos pareigūnų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo procedūros, jų atsakomybė ir atskaitomybė yra išsamiai reglamentuoti teisės aktais;
- įdegtas IS „Teisinė metrologinė priežiūra“ suteikia galimybę stebėti ir koordinuoti visą Inspekcijos pareigūnų atliekamų patikrinimų eigą;
- Inspekcija pagal savo kompetenciją neišduoda asmenims leidimų (licencijų), pažymų ar kitų dokumentų, patvirtinančių atitinkamus juridinius faktus, ir jos veikla nesusijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu;
- informacija, sudaranti valstybės ar tarnybos paslaptį, Inspekcijoje nėra naudojama;
- pranešimų apie galimai netinkamai atliekamas Inspekcijos darbuotojų pareigas negauta;
- Inspekcijos veiklos trūkumų nebuvo nustatyta.

Inspekcijos veiklos sritis atitinka Įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 2 ir 5 punktuose ir Tvarcos 6.2 ir 6.5 punktuose numatytus kriterijus, dėl ko darytina išvada, kad ji priskiriama prie tų, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė. Tačiau kadangi Inspekcijos pareigūnų funkcijos, uždaviniai, veikla yra išsamiai reglamentuota, užtikrinama įvairiapusė kontrolė, svarbūs sprendimai priimami remiantis akredituoto skyriaus atliktų tyrimų ir bandymų rezultatais, skubiai reaguojama į pastebėtus veiklos trūkumus, jokių korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų neužfiksuota, korupcijos pasireiškimo tikimybė Inspekcijoje nėra didelė.

LMI korupcijos tikimybės nustatymo kriterijų analizė pateikiama korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo 1-oje ir 2-oje lentelėse.

Inspekcijos viršininko pavaduotoja	N. Bražunienė
Matavimų ir tyrimų skyriaus viršininkė	N. Maziliauskaitė
Ūkio skyriaus viršininkas	V. Narkūnas
Kanceliarijos skyriaus viršininkė	E. Tomašauskaitė
Teisės ir personalo skyriaus viršininkė	S. Vilimaitė
Finansų skyriaus viršininkė	L. Žukauskienė

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas

6.2. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas	
A. Veikla	Įvertinimo pagrindimas
[1] A.1 Veiklos vykdymo apimtis	Inspekcijos veikla susijusi su fizinių ir juridinių asmenų kontrole. Vadovaudamasi LR metrologijos įstatymo (Žin., 1996, Nr. 74-1768; 2006, Nr. 77-2966) 9 str. 4 d., LMI atlieka teisinę metrologinę priežiūrą, teisės aktų nustatytais atvejais praneša Europos Komisijai ir kitų valstybių narių įgaliotoms institucijoms apie priemones, taikomas uždraudžiant naudoti ar tiekti rinkai matavimo priemones, fasuotas prekes ar matavimo indus, ir tokių sprendimų priežastis. LMI Matavimų ir tyrimų skyrius akredituotas fasuotų produktų masės ir tūrio bandymams atlikti, nustatyta jo akreditavimo sritis.
[0] A.2 Veiklos sričių reglamentavimas	Kontroliuojamos veiklos sritys reglamentuotos Metrologijos įstatyme, Inspekcijos nuostatuose, patvirtintuose teisingumo ministro 2001 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 139 (Žin., 2001, Nr. 60-2157; 2002, Nr. 127-5756; 2006, Nr. 125-4773; 2009, Nr. 79-3315), Inspekcijos darbo reglamente, patvirtintame LMI viršininko 2006 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 11V-81. Įgyvendinant „vieno langelio“ principą Inspekcijoje pasirašytas LMI viršininko 2007 m. rugsėjo 18 d. įsakymas Nr. 11V-49 „Dėl asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo LMI taikant „vieno langelio“ principą“. LMI viršininko 2008 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. 11V-36 patvirtintos Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo LMI taisyklės. Teisinės metrologinės priežiūros atlikimo tvarkos aprašas, patvirtintas LMI viršininko 2007 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 11V-23, reglamentuoja teisinės metrologinės priežiūros, taikomos teisinio metrologinio reglamentavimo objektams (matavimo priemonėms, prekių kiekiui, matavimo indų tūriui) ir ūkio subjektų (fizinių ir juridinių asmenų) veiklai teisinės metrologijos srityje, atlikimą. Inspekcijos teisinės metrologijos srityje tikrintinų verslo subjektų teisinės metrologinės priežiūros atrankos kriterijus ir patikrinimų periodiškumą reguliuoja Verslo subjektų veiklos teisinės metrologinės priežiūros atrankos taisyklės, patvirtintos LMI viršininko 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 11V-67. LMI viršininko 2009 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 11V-7 patvirtinta Pranešimo apie verslo subjekto veiklos planinį patikrinimą forma ir nustatyta verslo subjektų informavimo apie jų veiklos planinį patikrinimą tvarka. LMI viršininko 2009 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 11V-10 nauja redakcija išdėstytos LMI vidaus tvarkos taisyklės.

[1]	A.3 Veiklos vertinimas	Inspekcijos veikla reglamentuota teisės aktais: Administracinių nuobaudų skyrimo už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus rekomendacijos, patvirtintos LMI viršininko 2004 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 11V-83; Teisinės metrologijos reikalavimų laikymosi patikrinimo akto, Administracinio teisės pažeidimo protokolo, Nutarimo administracinio teisės pažeidimo byloje, Pavedimo atlikti patikrinimą, Pavedimo atlikti netikėtą patikrinimą formos, patvirtintos LMI viršininko 2005 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 11V-23 (Žin., 2005, Nr. 76-2788; 2007, Nr. 1-62), Gaminių bandinių paėmimo teisinės metrologijos reikalavimų atitikčiai nustatyti, grąžinimo ir apmokėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas LMI viršininko 2007 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 11V-18.
B. Veiklos kontrolė		Įvertinimo pagrindas
[1]	B.1 Prevencinė kontrolė	Prevencinė kontrolė vykdoma nustatant, planuojant, analizuojant kontroliuojamos veiklos sritis. Vykdamas korupcinių veiksmų prevenciją metrologijos srityje atskiruose ūkio sektoriuose, bendradarbiaujama su valstybės, kitomis kontrolės ir teisėsaugos institucijomis atliekant bendrus patikrinimus Metrologijos įstatymo 15 str. 1 d. išvardytose teisinio metrologinio reguliavimo srityse, atliekami inspektorių apsiskeitimai vykdamas patikrinimus kitose apskrityse. Sudaromi ir LMI viršininko tvirtinami minėtų patikrinimų ketvirčio planai. Atsižvelgiant į apskričių infrastruktūros specifiką ir Inspekcijos teritorinių padalinių viršininkų pasiūlymus, kiekvieną ketvirtį LMI viršininko tvirtinamas darbo planas, kuriame numatomos kontroliuojamos veiklos sritys. Verslo subjektų veiklos teisinės metrologinės priežiūros atrankos taisyklės, patvirtintos LMI viršininko 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 11V-67. LMI viršininko 2009 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 11V-7 patvirtinta Pranešimo apie verslo subjekto veiklos planinį patikrinimą forma ir nustatyta verslo subjektų informavimo apie jų veiklos planinį patikrinimą tvarka. Siekiant užtikrinti tinkamą interesų konflikto prevencijos sistemos funkcionavimą, LMI viršininko 2009 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 11V-57 „Dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi“ reglamentuotos skyrių viršininkų pareigos.
[1]	B.2 Lyginamoji kontrolė	Ši kontrolė atliekama stebint ir vertinant kontroliuojamus objektus, patikrinimus, duodant privalomus vykdyti nurodymus pastebėtiems trūkumams pašalinti. Naudojant informacines technologijas ir pasitelkus įdegtą Inspekcijos IS „Teisinė metrologinė priežiūra“, patikrinimų medžiaga operatyviai išanalizuojama, teritorinių padalinių viršininkams teikiama informacija apie atitinkamose veiklos srityse galimus pažeidimus, duodami nurodymai pateikti papildomą informaciją. Teisinės metrologinės priežiūros atlikimo tvarkos aprašas patvirtintas

		LMI viršininko 2007 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 11V-23.
[0]	B.3 Grįžtamoji kontrolė	Renkama ir vertinama informacija apie atliktus patikrinimus, nagrinėjami gauti pranešimai apie veiklos pažeidimus. Grįžtamoji kontrolė vykdoma kiekvieną ketvirtį aptariant veiklos rezultatus LMI išplėstiniame teritorinių padalinių viršininkų pasitarime, nurodant veiklos trūkumus ir tikrinimo medžiagoje užfiksuotus netikslumus, teikiant pasiūlymus, kaip jų išvengti. Prevencinė, lyginamoji ir grįžtamoji kontrolė reglamentuojama LMI inspektorių veiklos išankstinės, lyginamosios ir grįžtamosios kontrolės tvarkos apraše, patvirtintame LMI viršininko 2008 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 11V-44, teritorinių padalinių viršininkų ir inspektorių pareigybių aprašymuose.
	C. Darbuotojai	Įvertinimo pagrindas
[1]	C.1 Darbuotojų veiklos reglamentavimas	Darbuotojų veikla reglamentuota Inspekcijos darbo reglamentu, LMI valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, veiklos išankstinės, lyginamosios ir grįžtamosios kontrolės tvarkos aprašu, struktūrinių padalinių nuostatais, pareigybių aprašymais, patvirtintais LMI viršininko įsakymais, Inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, elgesio taisyklėmis, patvirtintomis LMI viršininko 2006 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 11V-75, Piliečių ir kitų asmenų aptarnavimo LMI tvarkos aprašu, patvirtintu LMI viršininko 2006 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 11V-32, ir LMI vidaus tvarkos taisyklėmis, nauja redakcija išdėstytais LMI viršininko 2009 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 11V-10. Taisyklių pagrindinis tikslas – daryti įtaką Inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, elgesiui, kad jie, įgyvendindami savo tarnybines teises ir pareigas, savo veiksmais ar neveikimu nesudarytų sąlygų korupcinio pobūdžio nusikalstamoms veikoms, taip pat didinti visuomenės pasitikėjimą LMI pareigūnais bei vykdyti korupcijos prevenciją.
[0]	C.2 Darbuotojų veiklos kontrolė	Korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų nepadaryta. Įdegtas IS „Teisinė metrologinė priežiūra“ suteikia galimybę stebėti ir koordinuoti visą Inspekcijos pareigūnų atliekamų patikrinimų eigą, turėti operatyvius patikrinimų rezultatus, išnagrinėtų bylų duomenis, užtikrina vykdomos kontrolės skaidrumą. Nuolat tikrinami ir analizuojami inspektorių surašyti patikrinimo aktai, administracinių teisės pažeidimų protokolai. Inspekcijos internetinėje svetainėje sudarytos sąlygos piliečiams ir kitiems asmenims, susidūrusiems su korupcijos atvejais Inspekcijoje, inspektorių piktnaudžiavimu tarnybine padėtimi, operatyviai informuoti LMI vadovybę.
[0]	C.3 Darbuotojų veiklos vertinimas	Inspektoriai yra vertinami ir skatinami LR valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Vienkartinės piniginės išmokos Inspekcijos darbuotojams skatinti skiriamos pagal Vienkartinį piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašą, patvirtintą LR Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimu Nr. 1167 (Žin., 2002, Nr. 74-3166; 2006, Nr. 70-2572), ir pagal Inspekcijos valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis,

		skatinimo tvarkos aprašą, patvirtintą LMI viršininko 2004 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 11V-73. Priedai ir priemokos LMI valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, skiriami ir mokami vadovaujantis Priedų ir priemokų LMI valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašu, patvirtintu LMI viršininko 2007 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 11V-84
	D. Sprendimai	Įvertinimo pagrindas
[0]	D.1 Poveikių sprendimui vertinimas	Pranešimų (anoniminių skambučių, asmeninių rašytinių, taip pat pateiktų elektroninėmis priemonėmis, tarnybinių pranešimų, vidaus tyrimo išvadų, visuomenės informavimo priemonių pateiktos informacijos, sociologinių tyrimų, vidaus ar išorės audito išvadų ir kt.) dėl bandymų paveikti sprendimus priimančius asmenis neužfiksuota.
[0]	D.2 Sprendimo priėmimo tvarka	Sprendimai dėl nuobaudų skyrimo priimami pagrįstai ir nevienasališkai, svarstomi dalyvaujant administracinėn atsakomybėn traukiamiems asmenims, pažeidimus nustačiusiems inspektoriams ir jų viršininkams. Administracinės nuobaudos skiriamos vadovaujantis LR ATPK 30, 30 ¹ , 30 ² str., pagal LR ATPK 189 ⁷ ir 211 str. nustatytas ribas, atsižvelgiant į padaryto teisės pažeidimo pobūdį, pažeidėjo asmenybę bei atsakomybę sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes (atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių sąrašą nustato LR ATPK 31 ir 32 str.). LMI viršininkas 2004 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 11V-83 yra patvirtinęs Administracinių nuobaudų skyrimo už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus rekomendacijas.
[0]	D.3 Sprendimų priėmimas	Sprendimai dėl nuobaudų skyrimo už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimą gali būti skundžiami LR ATPK nustatyta tvarka ir ginčijami teisme.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas

6.5. Daugiausia priimami sprendimai, kuriems nereikia kitos valstybės įstaigos patvirtinimo		
A. Veikla		Įvertinimo pagrindimas
[1]	A.1 Veiklos vykdymo kryptys	LMI inspektorių veikla susijusi su nuobaudų skyrimu už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus.
[0]	A.2 Veiklos reglamentavimas	LR ATPK ir Inspekcijos vidaus dokumentai išsamiai reglamentuoja inspektorių kompetenciją ir sprendimų priėmimo tvarką bei atsakomybę. LMI Matavimų ir tyrimų skyrius akredituotas fasuotų produktų masės ir tūrio bandymams atlikti, nustatyta jo akreditavimo sritis. Įgyvendinant „vieno langelio“ principą Inspekcijoje pasirašytas LMI viršininko 2007 m. rugsėjo 18 d. įsakymas Nr. 11V-49 „Dėl asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo LMI taikant „vieno langelio“ principą“. Inspekcijoje sparčiau priimami nešališki sprendimai, mažinantys galimybes pasireikšti korupcijai. LMI viršininko 2008 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. 11V-36 patvirtintos Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo LMI taisyklės. LMI viršininko 2008 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 11V-44 patvirtintas LMI inspektorių veiklos išankstinės, lyginamosios ir grįžtamosios kontrolės tvarkos aprašas.
[1]	A.3 Veiklos specifika	Sprendimai dėl nuobaudų skyrimo priimami pagrįstai ir nevienašališkai, administracinės bylos nagrinėjamos dalyvaujant administracinėn atsakomybėn traukiamiems asmenims, pažeidimus nustačiusiems inspektoriams ir inspektorių viršininkams. Administracinės nuobaudos skiriamos remiantis LR ATPK 30, 30¹, 30² str., pagal LR ATPK 189⁷ ir 211 str. nustatytas ribas, atsižvelgiant į padaryto teisės pažeidimo pobūdį, pažeidėjo asmenybę bei atsakomybę sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes (atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių sąrašą nustato LR ATPK 31 ir 32 str.). LMI viršininkas 2004 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 11V-83 yra patvirtinęs Administracinių nuobaudų skyrimo už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus rekomendacijas.
B. Veiklos kontrolė		Įvertinimo pagrindas
[1]	B.1 Prevencinė kontrolė	Prevencinę kontrolę (veiklos planavimą, aktualių problemų nuspėjimą ir nustatymą) atlieka įgalioti Inspekcijos valstybės tarnautojai, vykdydami pareigybių aprašymuose, patvirtintuose LMI viršininko įsakymais, nustatytas funkcijas. Verslo subjektų veiklos teisinės metrologinės priežiūros atrankos taisyklės, patvirtintos LMI viršininko 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 11V-67. LMI viršininko 2009 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 11V-7 patvirtinta Pranešimo apie verslo subjekto veiklos planinį patikrinimą forma ir nustatyta verslo subjektų informavimo apie jų veiklos planinį patikrinimą tvarka. Siekiant užtikrinti tinkamą interesų konflikto prevencijos sistemos

		funkcionavimą, LMI viršininko 2009 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 11V-57 „Dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi“ reglamentuotos skyrių viršininkų pareigos.
[1]	B.2 Lyginamoji kontrolė	Lyginamąją kontrolę atlieka įgalioti Inspekcijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, tikrindami ir kontroliuodami teisės aktais inspektoriams priskirtų funkcijų ir uždavinių vykdymo, darbo, sprendimų priėmimo procesą. Teisinės metrologinės priežiūros atlikimo tvarkos aprašas, patvirtintas LMI viršininko 2007 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 11V-23.
[0]	B.3 Grįžtamoji kontrolė	Grįžtamoji kontrolė atliekama renkant informaciją apie užbaigtą veiklą, tikrinant ir įvertinant darbo rezultatus, aptariant klaidas ir numatant veiksmus, kaip tobulinti veiksmus ir išvengti trūkumų.
[0]	B.4 Išorės subjektų kontrolė	Veiklos trūkumų nustatyta nebuvo.
	C. Darbuotojai	Įvertinimo pagrindas
[0]	C.1 Darbuotojų veiklos reglamentavimas	Darbuotojų veikla reglamentuota Inspekcijos darbo reglamente, LMI inspektorių veiklos išankstinės, lyginamosios ir grįžtamosios kontrolės tvarkos apraše, patvirtintame LMI viršininko 2008 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 11V-44, struktūrinių padalinių nuostatuose, pareigybių aprašymuose, patvirtintuose LMI viršininko įsakymais, Inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, elgesio taisyklėse, patvirtintose LMI viršininko 2006 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 11V-75, naujos redakcijos išdėstytose Lietuvos metrologijos inspekcijos vidaus tvarkos taisyklėse, patvirtintose LMI viršininko 2009 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 11V-10, ir LMI viršininko 2008 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. 11V-36 patvirtintose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo LMI taisyklėse.
[1]	C.2 Darbuotojų veiklos kontrolė	Veiklos trūkumų nenustatyta. Įdegta IS „Teisinė metrologinė priežiūra“ suteikia galimybę stebėti ir koordinuoti visą Inspekcijos pareigūnų atliekamų patikrinimų eigą, turėti operatyvius patikrinimų rezultatus, išnagrinėtų bylų duomenis, užtikrina vykdomos kontrolės skaidrumą. Analizuojami ir tikrinami inspektorių surašyti patikrinimo aktai, administracinių teisės pažeidimų protokolai ir nutarimai administracinių teisės pažeidimų bylose. Inspektorių veiklos išankstinės, lyginamosios ir grįžtamosios kontrolės procedūras nustato LMI viršininko 2008 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 11V-44 patvirtintas LMI inspektorių veiklos išankstinės, lyginamosios ir grįžtamosios kontrolės tvarkos aprašas.
[1]	C.3 Darbuotojų veiklos vertinimas	Inspektoriai vertinami ir skatinami Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Vienkartinės piniginės išmokos LMI pareigūnams skatinti skiriamos pagal Vienkartinį piniginį išmokų valstybės tarnautojams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašą, patvirtintą LR Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimu Nr. 1167 (Žin., 2002, Nr. 74-3166; 2006, Nr. 70-2572), ir Inspekcijos valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skatinimo tvarkos aprašą, patvirtintą LMI viršininko 2004 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 11V-73. Priedai ir priemokos LMI valstybės tarnautojams ir

		darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, skiriami ir mokami vadovaujantis Priedų ir priemokų LMI valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašu, patvirtintu LMI viršininko 2007 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 11V-84.
	D. Sprendimai	Įvertinimo pagrindas
[0]	D.1 Poveikių sprendimui vertinimas	Pranešimų (anoniminių skambučių, asmeninių rašytinių, taip pat pateiktų elektroninėmis priemonėmis, tarnybinių pranešimų, vidaus tyrimo išvadų, visuomenės informavimo priemonių pateiktos informacijos, sociologinių tyrimų, vidaus išorės audito išvadų ir kt.) dėl bandymų daryti poveikį priimamiems sprendimams neužfiksuota.
[1]	D.2 Sprendimo priėmimo tvarka	Sprendimai dėl administracinių nuobaudų skyrimo priimami pagrįstai ir nevienašališkai, svarstomi dalyvaujant administracinėn atsakomybėn traukiamiems asmenims, pažeidimus nustačiusiems inspektoriams ir inspektorių viršininkams. Administracinės nuobaudos skiriamos remiantis LR ATPK 30, 30 ¹ , 30 ² str., pagal LR ATPK 189 ⁷ ir 211 str. nustatytas ribas, atsižvelgiant į padaryto teisės pažeidimo pobūdį, pažeidėjo asmenybę bei atsakomybę, įvertinant sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes (atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių sąrašą nustato LR ATPK 31 ir 32 str.). LMI viršininkas 2004 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 11V-83 yra patvirtinęs Administracinių nuobaudų skyrimo už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus rekomendacijas.
[1]	D.3 Sprendimų priėmimas	Sprendimai dėl nuobaudų skyrimo už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimą gali būti skundžiami LR ATPK nustatyta tvarka ir ginčijami teisme.